



MANIFEST DE LA PAGESIA JOVE DEL PRIORAT

Quan a finals de l'any 2023 vam publicar el vídeo dels Aplaudiments poc ens pensàvem el ressò que tindria. La viralitat que es va aconseguir en pocs dies va fer que se'ns girés feina: atendre mitjans de comunicació; llançar un seguit d'articles que detallaven el que al vídeo sortia resumit; i al llarg de tot l'any fer reunions amb polítics i administracions.

En aquest temps hem trobat moltes persones que empatitzen amb la situació que com a pagesia jove vivim, sigui des de la solidaritat o intentant trobar formes de col·laborar, i ho agraïm amb sinceritat. A l'altre cantó de la balança ens hem trobat amb qui diu que ens escolta i que treballa per buscar solucions però que a l'hora de la veritat l'únic que troba són bones paraules i pocs fets.

Mentrestant el temps va passant i la realitat que vivim no millora.

La sequera extrema que ja fa massa que dura va fer que els embassaments a l'any 2024 arribessin a mínims històrics, i les pluges de la tardor no han aconseguit revertir una situació que és més que crítica.

Si això no fos prou, a l'estiu tres incendis forestals –els de Cabacés, Porrera i la Figuera– van reblar el clau; amb l'olor de socarrim i la calor de les flames ens van recordar que el foc és la gran amenaça que ens pot fer perdre el nostre paisatge, que pot arribar en qualsevol moment i que necessita molt poc temps per arrasar pobles, conreus i boscos.

I de fons i sempre omnipresent hi ha la qüestió de la burocràcia. Els tempos administratius no s'adapten al temps vital de qui treballa dia a

dia la terra i les lleis i polítiques no remen a favor d'una pagesia que és essencial per la supervivència del nostre paisatge, l'economia, la identitat i la vida als pobles.

L'any 2025 no ha començat pas de manera diferent, així que per tot això i més es pot dir que objectivament estem pitjor que fa un any.

Cal que hi hagi canvis, tot i que per alguns arribaran massa tard. I quan arribin seran significatius per garantir el relleu generacional, tant imprescindible per la supervivència de la pagesia i, amb ella, la societat rural?

A falta d'una resposta que posi llum a la foscor volem recordar algunes coses que han de canviar si volem que aquest model de pagesia, comarca i país continuïn vius i endavant:

- **Reg de suport.** Tot i que s'està treballant per tenir aigua per mantenir el reg de suport existent al Priorat, demanem que les obres arribin a temps per a la collita del 2025. Però no són només les zones que actualment es poden regar les que cal salvar; cal començar a veure projectes del potencial de reg a tota la comarca, sense oblidar que no es poden ignorar les zones de secà i tampoc obviar la situació d'espoli del riu Siurana.
- **Posar en valor la pagesia.** Veiem com les administracions faciliten els macro projectes que surten a prop nostre i alguns d'imponents d'indústria agroalimentària. Se'ls facilita aigua, accés a la terra, reducció d'impostos, reducció de burocràcia, ajudes substancials de la PAC i a més a més diners d'altres fons com els de Transició Nuclear.

Mentrestant les petites explotacions agràries no poden competir amb aquestes grans empreses i han de superar tot d'obstacles que son pals a les rodes que al final repercuteixen negativament amb tot el que aporta la pagesia relacionat amb la forma de viure i entendre la terra: sostenibilitat, sobirania alimentària, alimentació de qualitat, economia familiar... per no anomenar els serveis ecosistèmics socials i culturals.

- **Suport i ajuda a la incorporació.** El procediment i el funcionament actual de l'ajuda a la incorporació no s'adapta a la realitat pagesa i més que fomentar el relleu generacional el mata.

Fer una incorporació partint de zero és impossible i en cas de ser hereu d'una explotació en marxa i viable cal creuar els dits per a engaltar cinc anys de bonança. Si per contra s'acumulen anys de males collites no hi ha excepcions ni contemplacions que se'n facin càrrec, i qui hagi de fer serveis a tercers per obtenir ingressos extra -i sobreviure- corre el risc de ser penalitzat fins al punt d'haver de tornar diners i posar així en risc la seva viabilitat. A més moltes línies de suport complementari són incompatibles amb la de la incorporació.

I cal fer un apunt a la incorporació de la ramaderia extensiva, que va supeditada a pastures productives i que al Priorat són inexistents. Per tant, qui vulgui pasturar ho ha de fer pel seu compte i assumint tot el risc; d'aquesta manera no cal estranyar-se que ningú gestioni el bosc.

- **Producte propi.** És necessari que es reconegui la qualitat, l'esforç i model productiu que hi ha darrere dels productes locals, i que es doni suport a les iniciatives que promouen la seva comercialització i consum.

Les normatives actuals protegeixen els topònims d'origen per a IGP (Indicacions Geogràfiques Protegides) i Denominacions d'Origen amb l'objectiu de garantir la qualitat i autenticitat dels productes, així com prevenir el frau. No obstant això, no tots els productes que es fan en un territori hi tenen cabuda, cosa que genera un desavantatge per a la diversitat productiva d'un territori com el nostre, on l'agricultura és tradicional, extensiva i de secà, i no pot competir al mercat en productivitat. Sí, però, en Qualitat!

La creació d'una marca de garantia comarcal podria ser una solució efectiva per incloure l'origen a les etiquetes i explicar al consumidor el valor dels productes fets i elaborats al Priorat. Per desgràcia, això, no està permès.

Per altra part la legislació també dificulta la diversitat productiva en una mateixa petita explotació o granja. Qui vulgui elaborar i vendre productes diferents ha de fer front de forma segregada (producte per producte) a tot un seguit de tràmits, normatives sanitàries, registres d'activitats, inspeccions i burocràcia que allarguen i compliquen tot el procés.

- **El preu just.** La pagesia, la ramaderia i l'artesanía alimentària tradicional demanem poder percebre un preu just per la feina que fem sense haver de sobrecarregar de costos al consumidor. Si les ajudes fossin justes i amb més facilitats i recolzament administratiu i burocràtica ja reduiríem molts costos.

A tot això, cal tenir en compte l'obertura del mercat a països tercers que no compleixen amb la normativa comunitària i, en molts casos, ni amb els drets humans suposa una competència deslleial que acaba amb la desprotecció i desaparició del producte local.

Les conclusions son clares: necessitem que s'estimi la terra de veritat i aquelles persones que la cuidem. Necessitem ser visibles i necessitem excepcions a les normes generals que acullin la nostra realitat. No volem canviar la nostra forma de viure ni canviar l'aixada i el tractor per vendre souvenirs ni ser una imatge folklòrica d'un patrimoni ja extingit.

Ens posem al capdavant d'un territori i ens arremanguem en la seva defensa. El nostre futur és poder aprofitar els recursos propis i mantenir el nostre paisatge, cultura, gastronomia i tradicions, autenticitat i singularitat! No volem likes ni copets a l'esquena, volem accions concretes i adaptades a la nostra escala, volem un Priorat viu!!!

El Priorat, març de 2025